

21

67

KATHOLIKUS HETILAP.

U. sz. könyv
MDCCLXXX.

HARMINCZHATODIK ÉVI FOLYAM.

KIADJA

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

SZERKESZTETTE

ÁGOSTON ANTAL,

a Szent-István-Társulat titkára.

1749

BUDAPEST,

Nyomatott az »Athenaeum« r. társ. nyomdájában (Ferencziek-tere Athenaeum épület.)

1880.

W. J. THOMAS & SONS

London

Printed and Published by W. J. Thomas & Sons

1881

W. J. Thomas & Sons

1881

Printed by

W. J. Thomas & Sons, London

1881

TARTALOM.

	Lap.	Lap.	
Iránycikkek.			
Az év első napján. (M—y.)	1	Nyílt titok. S. J.	34
Civilisatióink	9	N. D. barátomnak. Csepregi B.	42
Igénytelen nézetek	17	H. K. kedves tanítványomnak emlékére. Dr. Kanyurszky György	50
A fegyelem és fegyelmetlenség. Emér	33	A korona áldozata. (Ballada.) Nagy Lajos	57
A nagy mosás napjai. (M—y.)	41 49	A gyermek hite. Bogyai B. Gy.	66
A mérényletek korszaka. Emér	65	Vigasz anyámhoz. Soc. J.	74
Bőjtben. (M—y.)	73	Sz. Tamás győzelme. S. J.	81
A nagybőjti szónoklat. Emér	89	Betegágyon. Szulik József	90
Ipolyi Arnold besztercebányai püspök ur ő nagyméltósága megnyitó beszéde a Sz.-István-Társulat közgyűlésén	97	Egy ifju hölgyhöz. Csepregi B.	108
A szoktatás az imához. (M—y.)	107	Sánta Antónia emlékezete. Sántha Mihály	116
A műpártolás. Emér	115 123	Az erény becse. Szulik József	124
A szorgalom áldása. (M—y.)	131	Umbram et pacem! Soc. J.	132
Az irodalmi tisztesség. Emér	139	Legszebb tavaszvirág. Soc. J.	140
A kivándorlások. (M—y.)	147	A paradicsom nyomai. Dr. Kanyurszky György	148
A porosz póstások. (M—y.)	163	A szomorufüz eredete. Csepregi	155
Hazai képzőművészetünk ügyében. Emér	181	A gyermek hajós.	164
A vallástanítás az iskolában. (M—y.)	189 197 205	Csodálatos anya. (Sonett.) S. J.	182
Anglia és az eskü. Emér	213	Egy kép alá. Kanyurszky	190
A ki mennydörög. (M—y.)	221	Atyám nevenapján. Kanyurszky	198
Az iskolák elkereszténytelenítése Franciaországban. F.	229	Nefejejts. Csepregi B.	206
A sápadt rém. (M—y.)	237 245	Parcsetich Felix barátomhoz. Szulik József	214
A semiták és mi. Emér	253	Nyári estén. Csicsáky Imre	222
A birtokfelosztás. (M—y.)	261	IX. Zsoltár. Kálmán Károly	230
Üldözés Franciaországban	269	Pásztorleány dala. Soc. J.	238
Az istenitélet parodiája. (M—y.)	277	Barna Panni. Csepregi B.	246
A vegyesházasságok és az egyház. Emér	285	Szivem tükrei. Kanyurszky	254
Az iskolai év kezdetén. (M—y.)	293	A drága teher. (Legenda.) S. J.	262
Franciaország és szerzetesei. Emér	309	Ave Immaculata. Csepregi B.	271
Schlauch Lőrincz szathmári püspök ur ő nagyméltósága elnöki beszéde a Szent-László-Társulat szeptember 30-ikán tartott közgyűlésén	325	XV. Zsoltár	278
A protestans konvent és mi, katolikusok. Emér	335	XVI. Zsoltár. Kálmán Károly	278
A vas és arany. (M—y.)	343 351	Jézus szent szívéhez. A. † B.	286
Az ipartörvény és a szemiták. Emér	359	Istenülés. S. J.	294
Az a czivil-házasság. (M—y.)	375	Gyöngyhullás. S. J.	301
A multak emléke. B. E.	383	N. szomorkodó barátomhoz. Kanyurszky	302
A szerencsejátékok. (M—y.)	399	Ősz elején. Szulik József	310
Szent karácsonra	415	Ave Maria. Csepregi	317
A sír szélén. (M—y.)	425	Kérdeztem. Szulik József	328
Költemények.			
Nagy szent Kristóf. (Legenda.) Soc. J.	2	Anyám emléke. Lévai K. Gyula	336
Honvagy. Szulik József	10	Egy élő aeolhárfa. S. J.	344
Hajdan és most. S. M.	10	Omni die dic Mariae. Kanyurszky György	352
Álmod. N—n.	18	Szülőföldemen. Szabolcs	360
Virág-ereklyék. Döme Károlynak, Metastasio fordítójának. 1815	25	Csillagfürtök. Nyulassy Antal	367 406
		Rabbilincs. Hermina	376
		Anyámhoz. — r.	384
		Nagy Vazul. Kanyurszky	391
		A szeplőtelen. Lévai K. Gyula	400
		Daloljatok. Buhinvölgyi	416
		Szent István, első vértanu. Garay Alajos	426

Beszélyek.

	Lap.		Lap.
A karácsonyi ajándék.	2	A magyar hadügy állapota az Anjou-királyok alatt. 1308	
Elvazi Berengar. L. l.	10	—1387. Kerékgyártó Bélá	167 175 185 193
A hadi csel. Lilla Bódóg	19	A Széchenyi-ünnepély	174
Keresztény boszu. Jenőfy	34	A virágokról. Nádasz T. Gyula	201 210
A nehéz kereszt. Souvestre Emil	36	XIII. Leo pápa és a lengyelek. Religio	209
A hasbeszélő. (Francziából.)	44	A burgonya. H—nd.	210
Füstbe ment remény. B—ch A.	50	Vezércikk. Buhinvölgyi.	218
A Kincs. (Francziából.) Á. A.	66	A fényképészet szolgálatai. B. f. A.	218 225
Hogyan lettem én vivőmesterré.	68	Járványok a történelemben. Th. H. után	226 234
A rossz hír. (Török történet.)	77	Felvidéki tárcza. Emér	241
A szakáctság titka. Lilla Bódóg	82	Egy magyar hajó sorsa Afrika partjain	242
A leczke.	92	Az ígélet. K.	248 258
Egy négy ellen. (Indus mese)	93	Nyílt levél a szerkesztőséghez. Fábíán	249
A hűség. B. F. A.	108	Gazdag emberek hajdan és most. A. F. Z.	264
A levelezőlap. (Egger után) Hollady Jenő	124	Egy törvényszéki jelenet Virginia Cityben. S.	265
Az irgalmasság horgonyai. Souvestre Emil	132	Az első burgonyák	265
Viktor barátom felesége. Szépfaludi Ö. Ferencz	141 148 156	A Lloyd. B. f. A.	274 281
	164 171 182	A belpoklosok gyarmatja Molokaiban	290
Péter urfi. Souvestre Emil	184 190 198	Különböző népek köszöntései. A. F. Z.	291 298
Doctor Specificus. Németből: N.	215	A lakások levegőjének tisztátalansága. H—d.	298 306
Az első és második emelet. Szépfaludi Ö. Ferencz	222 231	Virág Benedek emlékünnepe	306
	238 246	A toronyórakról	314
Félreértések. N. K.	254 262	A datolyapálma	315
A póstakocsi belseje. Souvestre Emil	271 278	A chinin	321
A növénytan királya. Lilla Bódóg	281 286	Titkári jelentés. Fölolvastatott a Szent-László-Társulat	
Dívtos házasság. Perger Lajos	294 302 310	szept. 30. közgyűlésén	330
A ki másnak vermet ás, maga esik bele. Vesel János	329 336	A kölni székesegyház építésének tört. Gohl Ö.	340 348 355
Kings Bench. Lilla Bódóg	338 346	Spanyol és portugál nevek és czimzések. N. N.	356
Márton ur bajai. M. F.	344 352 360	A földrengés. N. G.	364 372
A költő és a földműves. Souvestre Emil	354 363	Egyházi költészetünk tárgyában. Dr. Ompolyi	371 379
Az üldözött. pp.	376 384	Egy veterán első zsongái. Dr. Ompolyi M. E.	387
A száműzöttek. Souvestre Emil	386 392 400 409 416	Az esztergomi főegyház kincstára. E—r.	395
Nagyon kék	427	Mit esznek az emberek? xx.	403
		A szeplő nélkül fogantatott Sz. Szűz tisztelete	412 420
		Az esztendő végén. Maszlaghy Ferencz	429

T á r c z a.

Az új év gyötrelmei. M.	6
A Várad regestrum. Vajda Gyula	13 21 28
A lengyel nemesség a múlt században. B. f. A.	37 45 53
Egy festő műtermében. x.	54
Vándorló halak. x.	62
Olaszországi képek.	69
Az iparművészeti muzeum. Emér	77
A gyónás titka	78
Budapest multjából. Némethy Lajos	85 94 102 112
Madaram. M.	119
Az állatok jótékonyági ösztöne. Dr. L. K. után	128
A szent gyermekség társulata. Jedlicska Pál	135 144 151
Amerikai kuruzslók. N.	159

Társulati gyűlések.

A Szent-István-Társulat január	15-iki választmányi ülése	32
« « « február	19-iki « «	71
« « « márcz.	18-iki közgyűlése	104
« « « április	22-iki választmányi ülése	146
A Szent-László « május	8-iki « «	162
« István « junius	10-iki « «	203
« László « szept.	30-iki közgyűlése	333
« István « október	14-iki választmányi ülése	350
« « « nov.	18-iki » «	390
« László « decz.	2-iki « «	405
« István « «	16-iki « «	424

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1880.

1. szám.

Január 1.

Az év első napján.

(M—y.) A lángelméjű Pitt angol államügyér egyik parlamenti beszédében a következő szavakat mondá: «A mérséklet azon erény, melyre kiváltképen szüksége van annak, kinek szerencsecsillaga ragyog; de egészen más és nem kevésbé fontos erények után kell törekednie annak, a ki a szenvedések útjára van kijelölve; ennek szüksége van az erő erényére, hogy a sors csapásait elviselhesse; szüksége van a kitartásra, hogy a megpróbáltatások alatt el ne csüggedjen, szüksége van bátorságra, hogy az élet küzdelmeivel szembeállhasson és győzhessen.»

Ezen szavak oly eszméket foglalnak magukban, melyeket életszabályul választhat magának mindenki. Bennök oly komoly igazság rejlik, mely mellett a viszontagságteljes élet minden napja tanuskodik. Mert halvány csillag a szerencse és csak kevesek fölött ragyog. A földi életnek nem végeztélja a boldogság, s az itteni vándorlás csak mintegy előize a tisztító helynek. Küzdelmeink, fáradozásaink a terhes élet napjai alatt, hulló verejtékünk az áldáshozó munka közben céltesztett erőlködések, ha pusztán földi jóllétet birnak végeztélul. Mögöttök áll amaz isteni fenkölt remény, melynek áldó melege átnyilal a hívő s küzdő ember kebelén, midőn a gyötrelmes vajadások között állandó és örök jutalmára gondol. S ha siker koronázza a törekvést, látható, érezhető áldás követi az iparkodást, ha édes, boldog napokat nyújt az élet, s a szerencse hozzá szegődik az emberhez, méltán, vagy méltatlanul, — akkor áll be a keresztény önmérséklet nemes kötelme. Az Istentől jöven minden jó, az, kit az Ég adományai-val elárasztott, ismerje föl, mivel tartozik érettök Istennek és az embereknek. Ha méltán, megérdemelve, önnön erejéből tette maga fölött derültt a napot, ossza meg

szerencsését másokkal, ha méltatlan jutott hozzá, használja föl javait az Isten és az emberiség szellemi és anyagi javára, s tegye magát a jóllétre méltóvá.

Ez a keresztény mérséklet tana a jólétben.

De míg egyeseknek süt a szerencse napja, milliók az emberi társadalomban arra hivatvák, hogy az erő, kitartás, az Istenbe vetett bizalom és alázatos türelem erényeiben keressék a földi élet terhei között egyetlen támaszokat. Csábító a szerencse, és ritkán erkölesnemesítő; ellenben a küzdelem a sorssal, a csüggedetlen élő hit, a tiszta erények derült világa, mely édessé teszi a szegénységet. Lehetetlen, nem igaz az, hogy Isten elhagyjon valakit, ki őt el nem hagyta; lehetetlen, hogy milliók sorsával ne törődjék az, ki a lég madarairól, a rét virágairól gondoskodik, lehetetlen, hogy Isten a földi nyomornak olyan hatalmat adjon az ember fölött, minővel csak Ő bir. Az ember, a társadalom önmagát teszi nyomorulttá; mert erős küzdelem, legyőzhetlen kitartás és elolthatlan lángja a hitnek, mindig győztek a sors fölött, s győzni fognak ezentúl is.

Ezen eszmékkal akarunk bevilágítani a jövő év ismeretlen sötétjébe. Mit hoz ránk ez új esztendő, azt csak Isten tudja, ki böles, nagy s mindenható. Elöttünk eltakarvák a jövő titkai, örömei s szenvedései, de ha jövőnk homályában biztos léptekkel akarunk előre haladni, az Istenbe vetett gyermeki bizalom vezesse lépteinket.

Aggasztó sejtelmek vesznek körül. Társadalmunk láthatára vést és vihart jelez. Nehéz napok, nehéz küzdelmek csüggesztő előérzete fino. Kettős okunk van tehát azon mentőszerekhez nyulnunk, melyek használata nem csak egyedüli, de legbiztosabb.

Nagy szent Kristóf.

— Legenda. —

Jó szent Kristóf erős legény
Legerősebb a föld tekén,
Szeretéből, emberségből —
Oda állt a tengerpartra
Utasoknak hátat tartva;
Ő volt ám a jó révész,
Komp, evező mindég kész:
Két nagy lába hajtó gálya,
Furkós botja árboz szála,
Minden lépés negyed mértföld,
S ha jól neki gyürközött
Alig hogy pár óra eltölt
A tulpartba ütközött!
S a mi legszebb ingyen teszi azt
Bérül kér egy Deo gratias-t!

Jó egyszer egy kis gyerek:
«Kristóf bátya átkelek!
De jól tartsd ám magad...
Tán csak elbirsz, tán nem is sirsz?
Hogy ha vállad, terhem alatt megdagad!»
«Oh gyönyörű kis virágszál
Meg sem érzem, ha reám száll;
Egy lehellet
S mint a pelyhet
Átfújlak a tengeren!
No csak ülj fel gyermekem;
Kezemre ülj gyöngybokrétám
Kedvesb lesz így vízi sétám!»
Kis csillagcsa így ragyog fönn
Sziklahátú bérczetőkön:
Mint a gyermek Kristóf révész tenyerén,
S megy ő mint egy mozgó hegyfok, tengerén. —

Mosolyog a szende gyermek
Mig körulte enyelegnek
Kis madarkák,
Tarka-barkák;
A hal se fél, mind előbúj
Vig zenét a langy szellő fúj,
A delfinek tánczot járnak
Kedvére a kis királynak,
A ki Kristóf tenyerén
Mint egy trónon ülve mén;
A tenger is, mintha hizelegne
Hullámmal bókot vetve lenge,
Hó sirályok, sűrű hojszák
Szárnyaikkal árnyékozzák
Le ne sülön a gyerek...
Julius volt, nagy meleg!
Látta a nap s hogy ne szúrja lánghévével,
Tűz arczára rózsafölleg fátyolát vevé fel.

«Mi baj Kristóf? ugyan izzadsz!
Talán nem birsz? engem itt hagysz?
Reng alattam tenyerednek széke,
Csak úgy csurog arczod verejtéke!»

«Tudom is én! karom meg-megroppan...
Ülj vállamra ott elbirlak jobban!»
S ült a vállán, mint a bé czi fácska,
Ha kis gyökét erős szirtbe ásta;
S nagy sudarrá növe
Behatol a kőbe,
Ez nem bírván a terhet
Megroppan és szétterped. —

«Jaj sülyedek, összeroskad vállam»
«Mi az gyermek?... erősebb vagy nálam?!
Vagy ha angyal, — mennyei erővel
Harczra ne szállj e halandó fövel!»
S a szép gyermek egyet mosolyg...
E mosolyra a víz gomolyg...
S a háborgó tengerárból
Egy szigetke földje tárul;
«Ülj le Kristóf, pihenj!
Én vagyok az Istengyermek,
S kik szeretnek hiven,
Kis kezemből erőt nyernek;
Te is szeretsz, te is szolgálsz
Szent hitemben szilárdul állsz;
Nagy erődöt szeretve használd,
Hordva ingyen e'lent s jó barátod;
S mert engem is hordtál, ezt neved felrójja:
Christophoros léssz te, Krisztus hordozója.
Leszen végre díjad: vértanúi palma,
Vértengerben lesz majd erőd kipróbálva!»

S még egy kisség üldögel öleiben
Mögöleli, meg is áldja szépen,
Azután eltűnik, mint a nap sugára
Ha végsőt süt magas bérez fokára,
Végsőt sütött, de soká ég pírja
Búcsuzását bibor színnel írja:
Kristóiban is így ég Krisztus kegysugára
S vérbiborral írta hitét nemsokára;
Pogány zsarnokot vitt... nem is kérte bérét...
S bérül ez a parton kiontatta vérét!

Égi Gyermek! ha reánk ereszted]
Drága terh-d'... az élet-keresztet,
Nem vagyunk ám oly erős legények
Mint szent Kristóf, — csak cserép edények!
Ha roskadunk a súly alatt
S a bütenger reánk szakad:
Ne vess egyet... teremts egy szigetkét,
Hadd pihenjünk rajta egy keveskét...
Vigaszod... e kis sziget!
Megenyhiti a szívet.

Soc. I.

A karácsonyi ajándék.

— Humoreszk. —

«Hol maradt Piczike?» kérde Hangyás főorvos
neje a szobalánytól, ki épen e pillanatban lépett a szo-
bába, hogy az estebédhez terítsen.
«A Piczike? — oh, a komondor alkalmasint még
a kertben fog futkározni!» felele Julesa.

«Ejnye, ejnye Julesa, mond a megyei főorvosné bosszankodva — jól tudod mindenekelőtt, hogy egyáltalán nem tűröm, hogy ezt a kedves, bájos kis állatot, a valódi angol fűrjészet, férjemnek ezt a kedves karácsonyi ajándékát komondornak nevezd, — ez igazán illetlen és paraszt kifejezés! — Azután már egyszer mindenkorra meg is tiltottam, hogy ezt az állatkát a kertben hagyd.»

«Hiszen két órával előbb nagyságos asszonyom maga parancsolta, hogy bocsássam őt egy kicsit az udvarra.»

«Hát két óra neked kis idő? — hozzá még ez a nagy hideg és a hó? A szegény gyöngéd állat még meg is betegedhetik. Aztán azt is tudod jól, hogy Piczikét ily esetekben mindig zsinóron kell vezetned, és...»

«Inkább megyek rögtön érte, csak ne tessék a nagyságos asszonynak engem szidni!»

Julesa eltűnt s a megyei főorvosné az asztalon a terítékeket egyengetve fejét rázta, egyrészt különben derék és igen használható szobalányának faragatlansága miatt, másrészt pedig a Piczike meghülése fölötti aggodalmában.

Körülbelül két héttel volt karácsony előtt s esteli öt óra után lehetett. Fél hat órakor szokott férje az orvosi látogatásból haza jönni, hat órakor majdnem minden este megjelent Vághó hadnagy, a főorvosnak távoli rokona, ki azután az estéket a család körében szokta tölteni tea és whist mellett vagy érdekes, többnyire irodalmi s politikai dolgok körül forgó beszélgetés között.

A megyei főorvos igen tekintélyes és kedvelt orvos volt s még nem is koros férfi; még nem volt túl az ötvenen. Meglehetősen vagyunkát is szerzett magának — volt szép háza és kertje — kedves szeretetre méltó neje, körülbelül tíz évvel ifjabb nálánál, kit — közbe legyen mondva — sokan még szépnek találtak — s nem is ok nélkül, mert a főorvosnénak igen szép karesu alakja volt, arányos tagokkal, finom, kifejezésteljes üde arcza, kék szemei s pompás, dús szőke haja, melynek gazdag telje a mai napság nem igen ritka gyanut keltethet, hogy talán nem is természetes; azonban bármily rossz is a világ, egyébként hamissággal még sem vádolhatta volna a főorvosnét.

A mi pedig Piczikét illeti — nem csoda, hogy az ember ölebet szerez magának, ha nincs gyermeke — e kis angol fűrjészet egy mult évi karácsonyi ajándék volt, melylyel a megyei főorvos nejét meglepte, ki a kedvenc állatot zsenge ifjúságától kezdve sok fáradsággal és öröm között fölnevelte; mindketten nagyon szerették a szép, okos és kedves állatot; még Julesa is kedvelte, s Vághó hadnagy ur valahányszor látogatába jött, rendszeren hozott magával egy darab czukrot Piczike számára.

Ennyit elég tudnunk a házról és a családról.

Mínt hogy Julesa sokáig kimaradt, a megyei főorvosné nyugtalan lett, a kertbe nyíló egyik ablakhoz ment s a már leeresztett rouleaut még egyszer fölhozta; azonban már sokkal sötétebb volt oda kűnn, hogy sem az ablakon át akár Piczikét, akár Julesát észre lehetett volna venni.

Sohajtva fordult el újra az ablaktól; a mint Julesa hirtelen berohant a szobába. A szobalány kezeit tördelte, egész tiszteletlenül leült egy székre az ajtó mellett, kötényét a szemére takarta és elkezdett jajgatni:

«Az mégis csak borzasztó! — az mégis csak borzasztó!»

A halálra ijedt megyei főorvosné hozzá rohant s kérdésekkel ostromolta; azon borzasztó sejtelen ébredt föl benne, hogy Piczikét valami szerencsétlenség érte.

«Hol van Piczike?»

«Nincs!»

«Julesa, az Istenre kérlek, beszélj okosan! Megfagyott Piczike?» kérde az urhölgy, reszketve egész testében.

«Ugyan, hogy fagyhatott volna meg, mikor hideg sincs?»

«Mi történt hát a kedves állattal?»

«Ellopták szegényt!»

«Julesa ne mondd ezt még egyszer! Minek lopták volna el —»

«Hát tudhatom én azt? — Annyi bizonyos, hogy a kutya nincs itt többé, és hogy a kert falánál a hóban a kutyatolvaj nagy eszímájának nyomait láthatni. Talán el akarja adni, talán meg akarja sütni pecsényének — mindig mondtam én a nagyságos asszonynak, hogy ne hízalja annyira azt a kutyát.»

«Magsütni!» zokogott a megyei főorvosné s fél ájultan a pamlagra rogyott.

Hosszu szünet állott be; urnő és szobalány a könyektől és zokogástól szólani nem tudtak.

A fájdalomhoz még a félelem is csatlakozott, midőn a nagy fali óra fél hatot ütött. Mit fog a megyei főorvos mondani, ha megtudja, hogy Piczike elveszett? — Ő határozottan megtiltotta nejének, hogy hóban és hidegben az állatot a szobából kibocsássa; a főorvos olykor heves tudott lenni, habár igen hamar le is szokott csillapodni; de mi lesz ma, ha megtudja Piczike eltűnését?!

A megyei főorvosné mindenekelőtt Julesát vont a felelősségre, keserű szemrehányásokat tett neki, a miért nem vezette a kutyát zsinóron. Julesa is csak nagyon gyöngén védelmezte magát és tovább siránkozott:

«Mindig mondtam én, hogy a szerencsétlenség nem jár magában. Most már látom, hogy nekem is végen van — szégyennel s gyalázzal fognak a házból elűzni, s egyetlen uraságnál sem fognak többé befogadni, a hol kutya van! — Úgy kell nekem, megérdemeltem — de azért mégis inkább megölöm magam! Oh Piczike, Piczike, mi lesz most veled, szegény teremtés? Megyek s beleugrom inkább a Dunába, nem bánom én, ha a víz hideg is! — megyek...»

A megyei főorvosné annyira megindult, hogy megbocsátott Julesának s ügykezett őt öngyilkossági szándékáról lebeszélni, megígérvén neki, hogy nem küldi el a háztól.

Az első vihar alig mult el, a mint a második is már kitört. A megyei főorvos haza jött s dühös lett, midőn a szerencsétlenségről értesült; legelőször hű oldalbordáját leczkázta meg, hogy tilalmát nem tartotta meg, azután Julesát hordta le, és végre maga szaladt a kertbe, hogy még egyszer meggyőződjék, miszerént

Piczike nincs ott s valóban ellopták; a lábnyomokat, melyeket Julesa említett, csakugyan megtalálta a hóban.

Szomoru est volt ez, mit Vághó hadnagy ur is fájdalommal érzett; — a cukordarabot, melyet Piczike számára hozott, búskomor arcezzal csuszátá saját theás eséséjébe.

A megyei főorvos és neje alig nyultak a theához és a vacsorához; whist nem volt s majdnem az egész társalgás csupán Piczike körül forgott, melynek valamennyi szépségét és erényeit csak most kezdték igazán fölfogni s méltányolni. Elhatározatott, hogy mindent el kell követni a tolvaj fölfedezésére és a kutya megtalálására.

Vághó hadnagy ur, ki ez idő szerint kapitánynak távollétében ideiglenes századparancsnok volt, kijelenté, hogy holnap, vasárnap az egész századot, beleértve az altiszteket és dobosokat is, kiküldi Piczike keresésére, melyet elevenen vagy dögölve elő fognak katonái teremteni. Ez nagyon szép és elismerésre méltó ajánlat, de azért csak gyöngye vigasztalás volt!

A megyei főorvosné a rendőrséghez akart fordulni s a kutyapeceznél tudakozódni, Julesa kész volt földozni vasárnapi szabad délutánját, hogy Piczikét keresse. A megyei főorvos komoly ránczokba szedett homlokkal a következő hirlapi hirdetést fogalmazta:

«Lopás! Husz forint jutalmat kap, ki a tolvaj nyomába vezet vagy a lopott tárgyat visszahozza. N. . . utca 19 sz. földszint. Egy kis angol fűrészből lopatott el, mely Piczike névre hallgat, egy éves, fekete selyemszőre van, farkánál még nincs teljesen kifejlődve, szügye sárga, szeméi felett két petty van, vörös nyakravalót visel H. P. behimzett betűkkel. Husz forint jutalom!»

A mit terveztek, másnap foganatosították is, azonban, minden eredmény nélkül! — A megyei főorvosné és Julesa egész éjjel be nem hunyták szemüket, mert egyre azt remélték, hogy Piczikének ugatását fogják hallani a kert vagy a ház ajtajánál.

Piczike nem jött vissza!!

No hiszen szép kilátás ez karácsonyra! Az egész házban a legnagyobb levertség uralkodott; mindenki érzé, hogy ennek így nem lehet maradnia.

* * *

A karácsonyest beköszöntött. Piczikét még nem feledezték el, de az idő enyhíti a fájdalmat s a megszorítottak arcai ismét vidorabbak lettek, különösen az utolsó napokban; hisz mindenki azon gondolattal volt elfoglalva, mily örömet s meglepetést szerezzenek kölcsönösen egymásnak.

A fogadóteremben egy nagy karácsonyfa volt fölállítva; az ajándékokat a megyei főorvos először nejének adta át. Ide s tova tipegett a szobában, hogy az ajándékokat összehordja s felakgassa. Az ajándékok közt volt egy pár drága selyemruha, ékszerszekerény stb. Mindez igen kedves benyomást tett, s a főorvos a meglegedés mosolyával ment az ajtó felé, kinyitá s e szavakkal szólítá be nejét: «Kedves Mariskám, jer be.»

A főorvosné bejött, megölelte férjét, bámulta a gazdag ajándékokat, s azután könnyes szemekkel újra karjaiba borult és így szólt:

«Emlékszel-e még, Pista, midőn a mult évben a kocsis a szép, a kedves kis Piczikét hozta, a te ajándékodat?»

«No, no, kedvesem! vigasztalá őt férje, a megtörténtet meg nem történtté tenni többé nem lehet! Nyugodjál bele a szegény állat sorsába! Egyébaránt János talán ma is ujra az ajtó előtt áll — nézzük csak, nincse-e csakugyan ott?»

A főorvos mosolyogva ment az ajtó felé, hogy kinyissa; János a kocsis ott volt, zsinóros dolmányban s egy angol fűrészebeeskét tartott piros szalaggal ölében.

«Piczike!» kiáltott föl a főorvosné s örömtelt arcezzal rohant a kutya felé.

A kutya az elveszethez nagyon hasonlított, egészen olyan volt, de félénken huzódott vissza az urhölgy elől — ez nem volt az ő kedves Piczikéje!

A főorvosné mindazáltal férjének ezen gyöngéd figyelme által, ki neki kárpótlást akart nyújtani a nagy veszteségért, mélyen meg volt hatva s meleg szavakban mondott köszönetet; e mellett azonban még más kifejezés is ült arcán, mely nem kerülhetett el a főorvos figyelmét; úgy látszott, mintha neje nem lenne úgy meglegedve, mint ő várta volna, sőt némi zavarodottságot vélt észrevenni vonásain.

«Pistám, mondá az asszony férje kérdezősködéseire, az egész dologban majdnem komikus félreértés van, ha jácakarunk komolyságát tekintve szabad így szólanom. Várj csak!»

E szavakra a másik szobába sietett s ölében egy majdnem egészen hasonló angol fűrészebet hozott vörös bőrnnyakravalóval.

«Piczike!» kiáltott föl örömeben a főorvos.

«Sajnos, ez sem az igazi! — Én neked ugyanazon örömet akartam megszerezni, melylyel te ohajtottál engem meglepni!»

«Most tehát két kutyánk van!»

«De hát ki is hitte volna, hogy így fog történni? — Nos, a két kutya nem olyan nagyon fiatal többé s nem fog nekünk sok bajt okozni; azt hiszem, tartasuk meg mind a kettőt.»

«Mindenesetre! mondá a főorvos, megészkolva nejét. Hogyan utasíthatnék el oly szivből jövő ajándékot tőled?»

A két kutyát, melyek még igen félénkeknél látszottak, a pamlagra tették, s veres szalagjaiknál fogva a kartámaszokhoz kötötték. A két állat majd nyöszörögve, majd morogva báméskodott a fényes karácsonyfára.

«Most pedig hamar kiosztjuk az ajándékot Julesának és Jánosnak, mielőtt Vághó hadnagy megérkeznék,» mondá a főorvosné.

Az ajándékokat a két eseléd számára az asztalra tették s behívták őket.

Legelőször Julesa lépett elő; köténye esücskét ismét szeménél tartá, s kötényében valami súlyos látszott lenni. Mielőtt az ajándékokkal megrakott asztalra tekintett volna, egy ügyetlen bókot csinált, azután ünnepléses tartással gazdája felé lépdelt.

Azután még egy bókot csinált.

«Nagyságos asszony, kezdé félíg siró hangon, és nagyságos ur, ne tessék nekem rossz néven venni!»

Miután Piczike nines többé s ennek én nyomorult teremtés s az az alávaló nagyecszimájú kutyatolvaj az oka, én egy új Piczikével kivántam a kárt helyre-pótolni. Én azonban szegény szobalány vagyok, igazi angol kutyát nem vehettem, ez azonban itt — Isten látja a lelkemet — két forint volt, az igaz csak olyan egyszerű kutya, de ez is fekete, sárga lábakkal. Tessék tőlem szívesen fogadni!»

Erre kötenyét kinyitotta s egy fiatal fekete bozontos kutya ugrott a földre, mely közel rokonságban látszott lenni a juhász kutyákkal.

«A mint mondtam, folytatá Julesa a majdnem megkövült házaspár felé fordulva, persze ez nem a régi Piczike, az szegény már talán valahol a földben pihen —»

«Ur Isten, kiáltott föl hirtelen, hisz ott van a Piczike a pamlagon! Hogy került szegény vissza? — Nini! hiszen két Piczike van ott! — Jaj, mindjárt elájulok!»

S csakugyan úgy látszott, mintha ájuldozni akarna; Jánosnak kellett őt hamarjában fölkapni, hogy valahogy bolondjában földre ne essék.

A főorvos és neje nagy zavarban voltak s kérdőleg néztek egymásra. A harmadik Piczike! — és milyen Piczike! — De nem lett volna-e nagyon gyöngédtelen s nemtelen dolog a derék Julesának ezen jó szívből jövő ajándékát visszautasítani? Néhány megnyugtató szót kellett hozzá intézni, az ajándékot megköszönni s a kutyát elfogadni. Oda kötötték a pamlag egyik lábához, s minthogy nem tartozott a kutyák magasb társadalmához, borzasztó botrányt kezdett a másik két kutya ellen, melyek aristokratikus származásukról megfeledkezve, szintén belebocsátkoztak az ugatásba.

Vághó hadnagynak hét óraker kellett megjelennie. Tőle nem vártak ajándékokat, mert a hadnagy fizetés mellett nem volt kedvező vagyoni körülményekben, az ő részére azonban voltak ajándékok előkészítve.

E pillanatban — csak fél hétre volt — kopogtatnak a folyosó ajtaján. János kiszaladt ajtót nyitni.

A Vághó hadnagy ismert inasa, egy lipótmegyei tót származású fiu katonás magatartással jött befelé; s e magatartás mindenesetre még feszesebb lett volna, ha nem kell azzal kinlódnia, hogy egy nagy vizslát vonszoljon maga után, mely legkisebb kedvet sem lát-szott mutatni, hogy őt kövesse.

Új bámulás és rémület tükröződött az arcokon.

«Hogy nem akarja ez a kutya utánam menni! Már úgy faradtam, hogy nem is bírok járni. Szépen tiszteli hadnagy ur nagyságos urakat, itt küldi levelet s kutyát.»

A főorvos majdnem reszkető kézzel vette a csinosan összehajtott levelet, melyet a hadnagy inasa a kezébe nyomott, neje félénken simult hozzá, s miután a férj a pecsétet feltörte, a levelet kibontotta egyre jobban gyengülő hangon olvasá:

«Egy kis fűrjészet,
Fekete szőrűt, sárga lábút
Barátimnak adtam volna
Ajándéku karácsonra.
De ily átkozott állatot
Inasom nem találhatott.»

«Küldöm hát e vizslakutyát
Fekete szőrűt, sárga lábút; —
Hogy én ezt megszerezhessem,
Sokat, mindent elkövettem.
Fogadják hát el emléknék
Es nevezzék Piczikének.»

«Irgalmas Isten! mily versek! s megint egy kutya sugá a főorvosné. De már négy kutya még sem járja!»

«Az ajándékot még sem utasíthatjuk vissza! felele férje épen oly halkán. Adj az inasnak egy forintot, Mariskám! — Ez már mégis colossalis egy disznóság! Inkább egy kutyát sem tartok mint négyet!»

«Igen szépen köszönjük Vághó hadnagy urnak, mondá a főorvosné nagyon szomorú hangon, az inasnak kezébe nyomván egy fényes ezüst forintost. — «Csak kösse a kutyát ide a pamlag másik lábához. Nem harap ugy-e?»

«Csak egyszer harapta meg engemet az uton; de nem baj, katonának nem fáj.»

«Kérem mondja meg a hadnagy urnak, hogy várjuk,» mondá a főorvosné, ki már majdnem véressé harapta ajkait, hogy megtarthassa komolyságát.

«Hadnagy ur fog bizonyosan jönni, nem megrendelte magának vaesorát.»

Az inas elment, a négy kutya morgott, ugatott, a pamlagon négy irányban rángatózott, hogy egymáshoz jusson; az orvos és neje nevetés és sirás között ingadozott, János bajszát igazgatva ügyekezett mosolyát elnyomni, Julesa pedig kezét összecsapva fölkiáltott:

«No de a mi sok az már mégis sok!»

E pillanatban erősen csöngettek a kert ajtaján.

«Csak több kutyát ne hozzanak nekem!» kiáltott föl majdnem dühösen a főorvos. «Mindent a világon, csak egy ötödik kutyát nem! — Nézd meg csak János, ki csenget, de kutyát ne ereszsz nekem többé a házba!»

János kiment s kínos várakozás állott be.

Julesa összekulesolt kezekkel a pamlag elé állott, melyen a négy kutya veszekedett; s midőn urnője hozzá ment, halkán így szólt:

«Nagyságos asszonyom, ez a négy kutya koldussá fog enni bennünket, különösen a hadnagy ur nagy barma!»

Alig ejté ki Julesa e szavakat, midőn a folyosón ismét egy kutya hangos, zajos ugatása lett hallható s az ajtót egész erővel kezdte a négy lábú állat kaparni.

Az egész társaság elhalványult; az orvosné azonban az ajtóhoz rohanva, hirtelen fölkiáltott: «Ő az, — ő az, én ismerem őt.»

És csakugyan ő volt, — az igazi, tizenégy napig hiányzott Piczike! Miután félőrvült örömében gazdát és Julesát, ki most csakugyan ijedtében egy székre hanyatlott, üdvözölte, dühösen reá rohant négy vonító utódára, melyek az ő jogait bitorolni látszának, s valószínűleg heves harc fejlődött volna ki, ha a főorvos nyakon nem ragadja s föl nem emeli Piczikét, hogy a karácsonyfa gyertyáinak világánál meggyőződjk, vajjon csakugyan jó egészségben tért-e vissza az elveszett kedvenc.

«Mégis furesa dolog az kérem alássan; jelenté János, a bitangok a kutyát a kert ajtajához kötötték és elszaladtak.»

«De hát ez mi?» kérdé meglepetve a megyei főorvos.

Piczikének a piros nyakravalóján egy összehajtott czédula csüngött, melyen a következő sorok voltak olvashatók:

«Drága Főorvos ur! Én egy bitang ember vagyok. ki olykor kutyákat lopok és egyebeket is, mivel rosszul megy dolgom s olykor pénzre van szükségem, hogy egy kis bort ihassak. Nem tudtam, hogy ez a doktor ur kutyája, különben oly jó embert és doktor urat, ki a szegényeket ingyen gyógyítja és sok jót tesz velök, soha sem loptam volna meg. Azért hozom vissza a kutyát s kívánok doktor urnak és feleségének boldog karácsonyi ünnepeket!»

Aláírás természetesen nem volt.

«Mit csinálunk most az öt kutyával?» jegyzé meg Julcsa.

Ez is el lett intézve. A nem sokára megérkező Vághó hadnagy urnak tréfás udvariassággal karácsonyi ajándéknak adták a két kis valódi angol fürjészebet, melylyel előbb férj és nő egymást meglepte; a vizsla és a juhász-kutya az udvarban maradt János és Julcsa gondozása alatt, a valódi Piczike pedig visszahelyeztetett a háznál előbbi jogaiba.

A kutyahistórián pedig sokáig jól mulattak a megyei főorvosék s minden karácsonyeste visszaidézte emlékekbe ezt a mulatságos jelenetet.

TÁRCSA.

Az új év gyötrelmei.

— Táracscevegés. —

Boldogok a nagyurak. Mikor eljő azon nap, melyről sem Dávid, sem Sybilla nem álmodott, nem a haragnak, hanem a rettenetes szeretetnek napja, mikor még a legkisebb embernek is huszonnégy órára ugyanannyi barátja van, — az új év napja; akkor a nagyurak kitesznek egy iv papirost a kapus szobájába s boldog boldogtal-n, ki jó érzelmektől dagadó kebelével, pompás dictionál a begyében, hogy mindazt a megilletődés hangján elmondja, az a nagy bundába burkolt s furkos bottal felfegyverzett ember a kapu alatt lekupja lábáról a jámbor gratulánst, s kényszeríti keble túlárado érzelmeit leírni a kiterített papírlapra s még meg sem köszöni a jóakaratot. A nagyur az alatt kényelmes zselyeszékében heverészve, csibukkal szájában nyugodtan mosolyoghat hatalmas fölötte, melyen a század divatos torturájá megtörök, nyugodtan olvashatja az afgán háborúk, az oroszországi idyllek leírását, öt senki sem háborgatja, az ő türelmét senki próbára nem teszi, öt senki jókívánatokkal nem bosszantja; legfeljebb ártatlan vizitkártyák tolakodnak be salonjába, rengeteg halommá nővén ki magukat az asztalon. Hanem ezekkel könnyű elbánni.

De bezzeg, a kitől a sors megtagadta a bundás kapust s ki maga csak annyiban különbözik a haragos czerberustól, hogy járva, kelve vagy ülve, és nem ácsorogva keresse kenyerét, az az év első napján kiszenved azon háromszáz hatvannégy napért, mely utána következik. Ezt a torturát Dante kifelede poklából. Már két héttel a rémnap előtt jelentkeznek a fenyegető veszély előpóstái. Jönnek az ugynevezett újévi megváltások. A mai humanus kor kitalálta a módot, miképen lehet megszabadulni attól, hogy valakinek jót kívánjanak. A ki fizet ennyit és ennyit,

az nyugodtan ébredhet föl az újév reggelén, nem fogják megtámadni. Sok jámbor ember hisz ezen csalóka jó szándékán: tétovázás nélkül lefizeti a birságot s azt hiszi, hogy megmenekült a bajtól. Csak újév napján veszi észre, hogy rászédtek. Az az élelmes vállalkozó, ki ígérkezett a szerencsétlen áldozatokat az egyiptomi csapástól megmenteni, csak annyiban különbözött a többiétől, hogy ügyes rafinémentval két héttel előbb vette ki a maga részét, — akkor, midőn a megtámadott még nem látta el magát védelmi eszközökkel. A megváltónak megmarad azon öröme, hogy kétszer fizeti meg a multság díját. Ilyen élelmes a vilár.

Nehéz s gondterhelte szívvvel üdvözöljük az év első reggelét. A kissé philosopháló kedély is elmereng e reggelen azon gondolatnál, mit fog hozni ez az új év. Örömet vagy bánatot, gyönyört vagy szenvedést! Nem kell sokat töprengeni, hogy mit fog hozni. Ime a kávé csésze mögött, az obligát két vajás szarvas közöl előkandikál egy gondosan összehajtogatott papiros, a melyen János inas, szobám gondozója ékes nyelvezetben tolmácsolja, hogy minekutána «az új évnek csillaga felviradott, a szerencse tárháza m gnyittatott, kívánja, hogy ez új esztendőben, legyen részem minden jóban — bőven.» S ez igen jól esik a kávéhoz — ezuk helyett.

Még ki sem fejezhetem kellőleg bámulatomat Jancsi költői szárnyalásai fölött, ki komolyan, mint a jeux floreaux diadalt nyert lantosa a koszorúra várva, áll előttem s szögletes arcából kimondhatlan hűség és ragaszkodás fénye ragyog elő, már is kopognak ajtómon.

— Tessék!

— Alásszolgája!

Belép egy eddig soha nem látott alak. Frakkban és kür ökalappal a kezében. Azt mondja, hogy ő kéményseprő. Igen ügyesen meghajtja magát s kezembe nyom egy nyomtatott ívet, melynek közepén szellemdúsan egyberakott kötelek, fejszék, seprők és lajtorják között egy ujdonatuj faragványu vad vers pompázik, kezdődvén illetéknépen:

Ha megszólal a vészharang
S tűz pusztítgat házakat,
Kürtöslégény mindjárt ott van
És serényen oltogat.
Tűzről ember! ne feledkezz!
És rólunk is megemlékezz!

Nekem ugyan nincs házam s kürtöm is közös firma alatt van, de mivel a tűzről még sem feledkezhetem meg, a költő szavaként gondúz pipámat gyakorta tűzbe merítvén, meg kell emlékeznem arról is, ki érettem letette kormos börnadrágját, tisztességesen megmosakodott, s kéményjáró sötét szellem helyett divatos alakban mutatta magát. Más érdemét irántam nem ismerem.

Míg alkalmam nyílik az átnyújtott versezet technikai szépségeit aesthetikailag méltányolnom, a megnyitott ajtón egész sereg küldöttség lép be. Három gyerek s egy szakálas vén ember. Ah ismerem őket! Ezek a gyerekek az én kintző koboldjaim, csöndes álmai dongó legyei, körmönfont apró zsarnokok, vakolathordók irodalmi dicsőségem nagy épületéhez. Nyomdász fiúk, kik úgy bannak a szerencsétlen áldozattal, ki tollal kereskedik, mint Dionysius rabszolgáival. Későn, korán, hajnalban, éjfélnél betoppannak a békés ember hajlékába, rádísputálják a lelkesülést, nem mennek el előbb, míg egy pár jó vagy rossz gondolatot ki nem facsartak az emberből. Az egyik hordja a manuscriptumot, a másik a korrekturát, a harmadik a festéket keveri, az a szakálas ember pedig a gép kerekét hajtja. Ezeknek mind

lekötelezve vagyok; nélkülök nem ismernék hiremet. Szeretném, ha olcsóbban adnák a halhatatlanságot.

Az eszményi nagyság gépének apró kerekai alig gurulnak tova, már is szerencsém van Flórián urat látni magam előtt, ki mesterséget nem tanult, de azért mester. Ugyanis házaester. Ez az ember csak egyszer barátságos, ujév napján, déli tizenkettőig. Képzhetni, minő önmegtagadás, mily lelki erő, mily tiszteletreméltó lemondás kell ahhoz, letenni az ősi jellemet minden körvonalával együtt nyolcz órára. Nagy jellemek! tanuljátok ez erényt az újévet köszöntő házmesterektől.

Azután ismét apróbb gyötrő szellemek következnek. A kis czipészinas, ki beteg lábtüimmet annyiszor szoritá gyöngéden bőna alá s a parányi sebre rendesen akkora flastromot szokott alkalmazni, hogy lehetetlen tőle megtagadni a borralától; ez az apró proletár, ki télen nyáron hajadon föl jár-kezel az utcákon s vidám fütytyével parodizálja nyomorát, ki a mellett, hogy mezitláb jár, s rongyos a zubbonya, mégis fényűző; hány eszmát kefél ki fényesre, míg legény lesz. A másik a kis könyvkötész, ki kicsiny ember létére nehéz foliánsokkal birkózik, ki alig tíz éves s mégis elmondhatja, hogy nap nem mulik el a nélkül, hogy könyvet ne forgatna kezében. Ezeknek is alázatos, hálás szolgálók vagyok e napon. Az egyik lábamat gondolja, a másik fejemet.

Hát a gyorslábu levélhordó elmaradhat-e? Kinek megjelenése mindig egy kis izgatottságot okoz. Ő a kapocs köztem s távollevő szeretteim között. Mennyi örömet s mennyi bánatot hozott ez az ember kezében — nekem. Meg kell őt becsülnöm. Csak ne adná oda a kilincset a bakternak, harangozónak, távirásznak, lapkihordónak. Ezeket már szeretném nem ismerni, de hiába, mikor ők azt állítják, hogy ismernek; itt és itt, ekkor és ekkor ezen és ezen szolgálatokat tettek nekem. Illetlenség volna megfelelekzenem rólok.

Várom a delet. S még messze van. Addig van alkalmam magamat gyakorolnom türelemben. Cháron hajója nem lát tarkább népséget, mint e napon azé, ki hivatalnok. Soha nem látott alakok ébrednek föl nem sejtett talajból, ismeretlen arcok, hangok váltakoznak, üzik, kergetik egymást, — valóságos tatárjárás. Mindenki mond valamit, mindegyik akar valamit. A türelem és a zseb együtt szenvednek. Ez ellen nincs menekülés. Az obligát tortura ellen nincs menekvés. Még a futásban sem, — mert az meg nem illik.

S azután, ha eljő az óhajtott dél, s annak multával a szabadabb lélekzés, nem támadja-e meg az egész délelőttön át megkínzott embert a délutáni szórakozások főtényezője? Kaszinó, club, kávéház ganymedjei csinos naptárt nyomnak kezébe, hogy megemlékezzél az év minden napján arról a rossz cikoriáról, mit fekete kávé nevezet alatt elfogyasztottál, a napról, melyen kilyukasztottad a billiárdot, arról az ujságról, mely becsületesen meggyomrozott, szóval mindenről, a mi neked nem jól esett. Kiváltképen pedig megemlékezzél az év első napjáról, azért adnak kezébe kalendáriomot.

Gyötrelmes ugyan e nap, — de azért maradjon így. Hideg számítás, neveléses szokások, izetlen gratulatiók kiforgatták annak szép nemes értelmét, — de legalább némi ilusió, egy halvány csalódás még is maradt benne.

Mert meglehet, hogy azok között, kik e napon áldozataikat oly kegyetlenül meggyöttrik, talán van egy, ki igazán jót kíván, s kinek jó kívánata felszáll az égbe s meghallgattatik.

M.

= Előfizetési felhívás. A „Katholikus Hetilap“

1880. évi folyamára a lap élén jelzett föltételek mellett még folyvást előfizethetni. Bizalomteljesen kérjük tisztelt előfizetőinket s barátainkat, hogy a lapnak ismerőseik körében új előfizetőket szerezni méltóztatnának.

RÖVID HIREK.

* **Az ujév beköszöntött.** Hogy mit rejt méhében jövője, ez a gyarló ember előtt átkutatatlan titok. S ez a Mindenhatónak böles, áldásos intézkedése. A jövő ezen elleplezéseért egy igen becses kárpótlást adott Isten a halandónak: a reménységet. Adja az Ég, hogy mindnyájuk jó reményei ez évben teljesüljenek; Isten áldása s kegyelme árasztza el egyházunkat, hazánkat. Legyen ez új esztendő mindnyájunkra a megelégedés és boldogság éve.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsége a kapnikbányai g. sz. kath. templom helyreállítási költségeire magánpénztárából 200 forintot adományozott.

* **XIII. Leo pápa** ő Szentsége mult hó 24-én reggel, mint közönségesen, magánkápolnájában szent misét mondott, mely alatt a római főnemesség majdnem kivétel nélkül a szent Atya kezéből vette az oltári szentséget. Ezután a pápai udvar testületileg magánkihallgatáson fejezte ki ő Szentségének hódolatát és üdvkívánatait. Délelőtti 11 óra tájban fogadta a szent Atya a trónteremben a bibornoki testület tagjainak tiszteletét, mely alkalommal a szent collegium dékánja, Di Pietro bibornok a testület nevében fölratot olvasott föl, melyre ő Szentsége hosszabb beszédben válaszolt.

* **A karácsonyi szent ünnepeket** fővárosunk lakossága hagyományos kegyelettel s azon vallásos áhitattal ülte meg, melylyel a keresztény világ a Megváltó születésének évfordulóját megünnepelni szokta. Templomaink a nagy hideg daczára zsufolva voltak ájtatos hívekkel, s a materialismus apostolai megszegyenülve kénytelenek elismerni, hogy az emberiség kebléből a vallásos érzelmeket kioltani nem lehet: s azon hit, mely a katolikusok keblét hevíti, erősebb és hatalmasabb, hogy sem azt csak pillanatnyira is megingatni lehetne.

* **A veszprémi káptalan,** mint a «M. K.» írja, a veszprémi sz. Anna iskola építési költségeihez 1880 forintnyi nagylelkű adománnyal járult.

* **Az esztergomi főszékesegyház kincstárának** remekei, más kincstárak példájára fenykép kiadásban szöveggel közzé fognak tétetni. A szöveget műtörténelmi téren kitünő tudósunk ft. Dankó József pápai praelatus ur ő méltósága fogja írni.

* **Jótevény adományok.** Ft. Dulánszky Nándor pécsi püspök ur ő méltósága a karácsonyi ünnepek alkalmából jótevény cselokra 400 frtot adományozott. — Ft. Venosz Imre püspök székesfehérvári nagyprépost ur ő méltósága a sóskuti templom oltárának megújítási költségeire 100 frtot adakozott.

* **A szegedi és szegedvidéki árvizkárosultak** javára, a hivatalos lap legújabb kimutatása szerint, eddigelé bankjegyekben 2.682,524 frt 07 kr, értékekben 89,264 frt 58 1/2 kr gyült be.

* **Halálozások.** Kardos Antal egykor Baranya megye alispánja 70 éves korában. — Moga József 48-iki oláh néptribun Kookos, Torda-Aranyos megyében. — Wagner Károly főerdőtanácsos, kitünő szakferfi és író, 49 éves korában. — Dr. Lukács János közegészségi tanácsos Nagy-Váradon 67 éves korában.

* **A Hekla,** mint utasok állítják, ismét nyugtalankodni kezd. — Nilson Frigyes történelmi és freskofestő mult hó 18-án

meghalt Münchenben 68 éves korában. — **Az angolok** szétvervén a támadó afgánokat, a mult héten megszállották Kabult. — **Dundee** mellett Angliában mult hó 28-kán roppant nagy szerencsétlenség történt. A Tavn folyón a borzasztó vihar a vasúti hidat szétrombolta s az Edingburgból jövő esti személyvonat belezuhant a folyóba. Azt mondják, hogy 300 embernél több veszett oda. — **Dixon** ismert angol író mult hó 27-ikén Londonban meghalt. — **Edisonnak** állítólag sikerült föltalálni a villanyvilágítás oly szerkezetét, mely annak közhasználatát lehetővé teszi. Egy ily lámpa, ha igaz, ötven krajczárba fogna kerülni s így a legszegényebb ember is megszerezhetné.

IRODALOM.

— Megjelent s beküldetett: „**A kath. kereszténység** az ő szent cselekményeiben, időiben és helyiségeiben, vagyis Egyházi beszédek a kath. vallás összes szertartásairól. Zollner Ev. János után magyarra fordította Talabér János. 12. füzet. 145—304. l.“

— A szeplőtelen fogantatás negyedszázados örömmünepének alkalmából egy diszes kis füzet jelent meg Kalocsán ily czim alatt: **Immaculata**. Dalfűzér Sz. Mária szeplőtelen fogantatása hitágazatának századnegyedes örömmünepére, áldozó a Kosztkasz. Szaniszló S. J. védelme alatt álló Máriai Congregatio Jézus társasága kalocsai érseki főgymnasiumában. Zengé Soc. J. Kalocsa. 1879. Nyom. Malatin és Holmeyer érseki könyvnyomdászoknál. Egy diszes fényképezett Mária-képpel. — A füzet költeményeket tartalmaz Mária tiszteletére egy költő tollából, kit a katolikus közönség már régen ismer, kinek nevével minden katolikus folyóiratban s hírlapban találkozunk, s ki újabb időben a «Soc. J.» jegy alá rejti magát. Hogy ki ez a költő, fölösleges mondanunk, a kath. közönség ugy is fölismerte őt rögtön az ő szép, valóban költői műveiből. Az előttünk fekvő dalfűzérben szép költői formák alatt a költő vallásos lelkületét egész bensőségében találjuk magunk elé tárva, mely felemel, magával ragad s lelkünkre jótékonyan hat. E dalfűzérrel az érseki censor bírálata így szól: «Elolvastam Nt. . . . Jézus-társaságbeli atyának «Immaculata» czimű versgyűjteményét és nem találtam benne semmit, a mi a kath. egyház hit- vagy erkölcstanával a legtávolabbról is ellenkezne. Sőt inkább épültem ama szent lelkesedésen, melylyel a költemények írvák s mely az olvasó szívében csak rokon érzelmeket kelthet. A tárgy egységének daczára a leggyönyörködtetőbb változatosság ömlik el a művön. Mert szerző majd Mária dicséretét zengi, majd rövid vonásokban mesterileg fejtegeti az Isten anyjára vonatkozó tanokat, majd oltalmáért esdekel, majd erényeinek utánzására buzdít; ugy hogy műve versbe foglalt rövid Mária-logiának mondható, melyet senki sem fog lelki haszon és élvezet nélkül olvasni.» — Ára a diszes kiállítású 1—60 lapra terjedő kis 8-rét alaku dalfűzérnek füzve aranyozott vágással 40 kr, kemény kötésben 80 kr. — Ajánljuk e jeles könyvecskét tisztelt olvasóink becses figyelmébe. Ünnepi s iskolai ajándékokra különösen alkalmas, mind tartalmánál, mind diszes kiállításánál, mind olcsóságánál fogva.

— A „**Társulati értesítő** mint Jézus sz. szívének hirnöke“ czimű folyóirat 1879. deczemberi füzete a következő tartalommal jelent meg: A deczember havi szándékhoz. — Loyolai szent Ignác élete (folytatás). — A szeplőtelen Szűz ellensége (költe-

mény). . . Soc. J. — Általános szándék deczember hóra. — Miért szeressük Jézus Krisztust a mi Megváltónkat (folyt.) Hippich I. — Nem sokára itt a karácson. Hippich I. — Részletes jószándékok deczember hóra. — Tudósítások a L. sz. A. imaegylet ügyeiről. Kuncze Leotól. Melléklet: «A keresztény erényeknek és tökéletességnek gyakorlása.» Irta Rodriguez Alf. Jézus társaságabeli áldozár. Fordította Tóth Mike, S. J. III. kötet 28. iv és a boríték. — E folyóirat megjelen Kalocsán minden hónapban rendszeren két iven egyszer.

Szerkesztői üzenetek. *Névtelenek:* Kéziratát visszaveheti szerkesztőségünkél; dolgozata nem használható. — *J-nek:* Meglátjuk, hogy használhatjuk-e? — *Z-l-nek:* Versei nagyon üresek, technikai tekintetben pedig igen gyarlók. Nem adhatjuk.

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	irt.	kr.
Bagáry József mártványi plébános	18	70
Sipos József alsóbagodi plébános	18	90
Szabados Antal kalocsai papnöveldei aligazgató	15	75
Kubriczky András alesperes taksonyi plébános	147	25
Géczy József alesperes ujhéhtói plébános	18	90
Kovács Mózes szekelyudvarhelyi nőnöveldei tanító	36	—
Szabados Antal kalocsai papnöveldei aligazgató	37	80
Széll János zalabéri plébános	9	45
Ágoston Lajos nagysebeni külvárosi lelkész	25	78
Módl József esornai káplány	50	20
Viniss Ferencz bicskei plébános	28	35
Koller János adonyi plébános	15	75
Begyáts Lénárt saári plébános	28	—
Farkas Mihály esperes bakai plébános	40	95
Hanny Gábor faddi plébános	81	90
Horváth Viktor szepesi püspöki titkár	53	55
Szignárovich János esperesi l. sz. káplány	50	40
Konek Benedek köbölküti plébános	30	5
Valaszky István esperes horgosi plébános	40	95
Billmaná Márton lugosi főgymn. igazgató	44	10
Szabados Antal kalocsai papnöveldei aligazgató	25	20
Podivinszky Ferencz zsolnai plébános	44	10
Biloveszky Endre kassai papnöveldei tanulmányi felügyelő	91	35
Somhegyi József apát fõthi plébános	47	25

Hirdetés.

Temesváry Móricz cipő-gyára

Budapest, Király-utca 2. sz. Orczy-ház.
A teli szükségletre ajánl nagyban és
kicsinyben:

Hölgyek számára:
Nemez pongyola cipőket, minden
szímben sarokkal és esokorral 1 firt 80 kr.
Eberlasztig vagy bőr-zugos topányokat, magas varrással, a legfinomabban kiállítva 3 firt.

Czugas bőrtopányokat, erős, chagrín- vagy bornyulbőröl, veres nemezelelssel szerelve. Dupla dalppal, esős időben tartós 3 firt 40 kr.

Urak számára:

Topányokat, bornyul- vagy bagariabőröl, szegzett és srólt dupla talppal, igen erős 4 firt.

Topányokat orosz lakkbőröl, szegzett dupla talppal és srófnaukával, munkába és esős időben való 4 firt 50 kr.

Térdcsizmák, dupla bagaria bőröl, háromszoros esavarral ellátott dupla talppal, vízmentes 8 firt 80 kr.

Ugyanaz, orosz lakk bagariabőröl 12 firt.

Megrendelések póstai utánvét vagy az összeg beküldése mellett a legpontosabban megküldetnek.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. (3—3)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1880. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencz tere Athenaeum-épület.)